

WYDZIAŁ POLONISTYKI UNIwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie

ul. Gołębia 16, 31-007 Kraków

Biblioteka LingVariów

JĘZYKOZNAWSTWO

LingVaria

LingVaria (od 2006 roku) półrocznik Wydziału Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego poświęcony zagadnieniom języka polskiego i polonistycznego językoznawstwa, jego historii i współczesności.

Kolegium Redakcyjne: prof. dr hab. Maria Strycharska-Brzezina (przewodnicząca), dr hab. Jolanta Antas prof. UJ, prof. dr hab. Bogusław Dunaj, prof. dr hab. Jadwiga Kowalikowa, prof. dr hab. Halina Kurek, prof. dr hab. Janina Labocha, prof. dr hab. Władysław Miodunka, prof. dr hab. Renata Przybylska.
Redakcja: prof. dr hab. Mirosław Skarżyński (redaktor naczelny), dr hab. Bronisława Ligara (z-ca redaktora), dr Justyna Wińska (sekretarz redakcji), dr Jan Godyń, dr Maciej Rak.
Adres redakcji: Wydział Polonistyki UJ, 31-007 Kraków, ul. Gołębia 20, pok. 53a
e-mail: lingvaria@vp.pl
Zapraszamy do odwiedzenia naszej strony internetowej: www.polonistyka.uj.edu.pl/LingVaria/main.htm

STRUKTURA JEDNOSTEK JĘZYKOZNAWCZYCH

Centrum Języka i Kultury Polskiej w Świecie (kierownik: prof. dr hab. Władysław Miodunka)

Katedra Lingwistyki Kulturowej i Socjolingwistyki (kierownik: prof. dr hab. Halina Kurek)

Katedra Współczesnego Języka Polskiego (kierownik: prof. dr hab. Janina Labocha)

Zakład Teorii Komunikacji (kierownik: prof. UJ dr hab. Jolanta Antas)

Katedra Historii Języka i Dialektologii kierownik: prof. dr hab. Bogusław Dunaj

Skład osobowy:

prof. Bogusław Dunaj, prof. Zofia Cygal-Krupa, prof. Renata Przybylska, prof. Aleksander Zajda, prof. Józef Kaś, dr Barbara Batko-Tokarz, dr Jan Godyń, dr Agata Kwaśnicka-Janowicz, dr Donata Ochmann, dr Maciej Rak, dr Kazimierz Sikora

Historia języka

Tematy badawcze i publikacje:

Prof. dr hab. Bogusław Dunaj, kierownik Katedry Historii Języka i Dialektologii

1. Problemy teoretyczne historii języka
Między integracją a dyferencją – o rozwoju najnowszego polszczyzny, [w:] *Współczesna polszczyzna. Stan, perspektywy, zagrożenia*, pod red. Z. Cygal-Krupy, Kraków–Tarnów 2008, s. 25–32.
Perspektywy badań historycznojęzykowych (w druku).

2. Ortografia i fonetyka historyczna
Czy grafia staropolska rozwiązała problem pierwotnego zapisu języka kaszubskiego?, [w:] *Al peripetiam rei memoriam. Profesorowi Włodzisławowi Kyszczyńskiemu z okazji 65. Urodzin*, pod red. J. Miglała, Poznań 2005, s. 125–129.

Prof. dr hab. Aleksander Zajda

Badania staropolskiej leksyki i staropolskich słowników, staropolskie słownictwo prawnicze
Staropolska terminologia prawnicza (do 1500 roku), Kraków 1990.
Studia z historii polskiego słownictwa prawniczego i frazeologii, Kraków 2001. (współautorstwo z W. Urban), *Zapis polszczyzny w księgach sądów szlacheckich województwa krakowskiego z 1543 roku*, Kraków 2004.
Siedem cech Biblii jako księgi, Kraków 2008.
O geografii nazw staropolskich powinności feudalnych, danin i opłat i jej nawarunkowaniach, „LingVaria” II, 2007, nr 1 (3), s. 51–63.
Zapis polszczyzny w księgach sądów szlacheckich woj. krakowskiego z 1543 r., [w:] *Staropolska polszczyzna piękna i interesująca*, t. I, pod red. S. Komuszy i S. Cygana, Kielce 2006, s. 179–187.
Staropolskie nazwy zjawisk atmosferycznych i procesów atmosferycznych, [w:] *Historia i współczesność języka polskiego*, „LingVaria” I, 2006, nr 1, s. 117–124; nr 2, s. 37–46.
Prace nad książką *Zbiór słownictwa polskiego od XVI do XVIII w.*

Dr Jan Godyń, starszy wykładowca z doktoratem

Badanie staropolskiej i współczesnej interpunkcji, staropolskie studia leksykologiczne, polszczyzna XVI w. a przekłady Biblii na język polski (badania właściwości przekładu Księgi Eklezjastesa przez Hieronima z Wielunia oraz w Bibliach polskich z XVI–XVII wieku)
Studia historycznojęzykowe, etymologiczne, kulturowojęzykowe, Kraków 2009.
Od Adama i Ewy zaczęliśmy. Mały słownik biblijny języka polskiego, Kraków–Warszawa 2010.
Zasady interpunkcji. Podręcznik. Wydanie nowe, zmienione i rozszerzone, Kraków 2002.
Dokumenty nadania województwa w Huzowie z 1574 r. Studium historycznojęzykowo-etymologiczne, [w:] *Symbolae grammaticae in honorem Boguslaj Dunaj*, pod red. R. Przybylskiej, J. Kaś i K. Sikory, Kraków 2010, s. 69–86.
Bohemizm w Eklezjastiesie (Krzaków 1522) w przekładzie Hieronima z Wielunia, [w:] *Rzecz mianowicie pamięć. Studia dedykowane Profesorowi Tadeuszowi Ulanowiczowi w 90. rocznicę urodzin*, red. A. Borowski, J. Niedzwiedz, Kraków 2007, s. 208–221.

Dr Agata Kwaśnicka-Janowicz, adiunkt

Terminologia języków specjalnych (środowiskowych) – Początki i rozwój terminologii bartniczej w ujęciu porównawczym z wykorzystaniem metodologii opisu językowego obrazu świata
Wprowadzenie do historycznojęzykowych badań terminologii bartniczej, [w:] *Symbolae grammaticae in honorem Boguslaj Dunaj*, pod red. R. Przybylskiej, J. Kaś i K. Sikory, Kraków 2010, s. 97–104.

Tematy prac magisterskich i doktorskich

Prof. dr hab. Bogusław Dunaj

Prace magisterskie:
W latach 2005–2010 wypracowano 107 magistrów. Dominująca problematyka: onomastyka (zwłaszcza antropimnia), regionalizmy leksykalne w miastach południowej Polski (ok. 30 prac), współczesna leksyka polska (np. Sylwia Przechek, *Regionalizm leksykalny Myślenic*, Malgorzata Holda, *Przedmiotowy zapis współczesności*), SB, Michalina Rittner, *Językowy obraz świata w Gwieździe Wyborczy i Najwyższym Czajku*).

Prace doktorskie:
W latach 2005–2010 wypracowano 5 doktorów, m.in. Barbara Batko-Tokarz, *Perswazja w dyskusji sejmowej (wybrane zagadnienia)*, Sylwia Przechek, *Właściwości fonetyczne malopolskich rot sądowych*.

Prof. dr hab. Zofia Cygal-Krupa

Prace doktorskie:
Próba wyznaczenia determinantów powstawania i konstytuowania się tekstu języka mówionego na podstawie folkloru słownego, Magdalena Jędrzejowska, *Perspektywy lingwistyczne*.

Prof. dr hab. Renata Przybylska

Prace magisterskie:
Słownictwo ekologiczne w prasie, *Metajęzyk występujący w popularnych recenzjach filmowych*, *Wartościowanie w recenzjach książkowych w czasopiśmie feministycznym „Zebra”*, *Wyraźność podłogi od nazw własnych w wariancie najnowszego polskiego słownictwa*, *Współczesne nazwy imprez organizowanych w Polsce*.

Prace doktorskie:
Anglosmianizm w języku polskim (p. dr Alicja Witalisa); *Strategie dyskursywne w rozmowie handlowej* (p. dr Patrycja Pałka); *Interkulturalność w nazwach własnych*, *Przeobrażenia w słowniku i użyciu współczesnego języka polskiego*.

Prof. dr hab. Aleksander Zajda

Prace doktorskie:
Słownik polsko-niemiecki K. Mrogonowicza (1834 r.), *Dom i jego wnętrze w świetle słownictwa*, *Inwentaryzacja mieszczan poznańskich z lat 1528–1800*, *Słownictwo z zakresu kultury materialnej w Wielkim dykcjonariusz francusko-lacno-polskim Piotra Daneta*.

Prof. dr hab. Józef Kaś

Prace magisterskie:
kilkadziesiąt prac dotyczących leksyki gwarowej, np. Dominika Mikołajczyk, *Słownictwo dotyczące realiów życia wiejskiego w świetle ilustracji województwa krakowskiego 1659–1664*; Beata Koszuszka, *Słownictwo związane ze strojem wiejskim*.

Dialektologia

Tematy badawcze i publikacje:

Prof. dr hab. Józef Kaś

1. Słownictwo gwarowe i regionalne
Słownik gwary orawskiej, Kraków 2003, 2010 (w druku).
Słownik regionalny wsi słowacko-gwarowej, [w:] *Polshczyzna mianowana ogólna i regionalna. Materiały ogólnopolskiej konferencji naukowej*, Kraków, 25–26 września 2008 r., pod red. B. Dunaja i M. Raka, Kraków 2009, s. 11–19.
Regionalizm dzieł – szanse i zagrożenia, [w:] *Symbolae grammaticae in honorem Boguslaj Dunaj*, pod red. R. Przybylskiej, J. Kaś i K. Sikory, Kraków 2010, s. 185–191.

2. Pieśni i obrzędy orawskie
Pieśni z Orawy, Kraków 2007 (współautorstwo).
Wesele orawskie dawniej i dziś (współautorstwo, w druku).

3. Opracowanie *Słownika gwary i kultury podhalańskiej*

Dr Kazimierz Sikora, adiunkt

1. Większa etykieta językowa
Grzeszność językowa wsi. Cz. I. System adresatywny, Kraków 2010.

2. Gwara w nowych kontekstach kultury
Gwara na usługach mediów, [w:] *Symbolae grammaticae in honorem Boguslaj Dunaj*, pod red. R. Przybylskiej, J. Kaś i K. Sikory, Kraków 2010, s. 249–266.

3. Gwarowe słownictwo funkcyjne
O gwarańskim partykule sław (na przykładzie gwary góralskiej), „LingVaria” 2008, nr 1 (5), s. 141–175.
Z gwarowego słownictwa: „Tędy jako szczyt i aktualizacja kontekstów, [w:] *Silva rerum philologicarum. Studia ofiarowane Profesorowi Marii Strycharskiej-Brzezynie z okazji jej jubileuszu*, red. J. Gruchala i H. Kurek, Kraków 2010, s. 345–362.

Dr Agata Kwaśnicka-Janowicz, adiunkt

1. Semantyka słownictwa gwar południowo-wschodniej Małopolski
Polsko-ukraińskie związki leksykalne w zakresie obrzędowości weselnej w gwarach okolic Przemyśla, Kraków 2005.
Z osobliwych leksykalnych gwar Małopolski południowo-wschodniej (partia „węgus, jar”), [w:] *W kręgu języka*, red. M. Skarżyński i M. Szpicałkowska, Kraków 2009, s. 135–141.

Dr Maciej Rak, adiunkt

1. Frazeologia gwarowa w ujęciu etnolingwistycznym
Słownik frazeologiczny gwary Dębna w Górach Świętokrzyskich, Kraków 2005.
Językowo-kulturowy obraz gwary strasławskiej w uniwersyteckiej frazeologii gwary Gór Świętokrzyskich i Podlasku na tle kultury ludowej, Kraków 2007.
Frazeologia gwarowa w ujęciu leksykograficznym – problemy i postulaty, „Język Polski” 2006, LXXXVI 1, s. 11–19.

2. Wartościowanie w gwarze na materiale gwary podhalańskiej
Dialektologia a aksjologia (na materiale podhalańskim) (w druku).

Konferencje organizowane przez Katedrę Historii Języka i Dialektologii

POLSZCZYŻNA MÓWIONA: OGÓLNA I REGIONALNA, Kraków, 25–26 września 2008 r.

BADANIA HISTORYCZNOJĘZYKOWE STAN, METODOLOGIA, PERSPEKTYWY, Kraków, 21–22 września 2010 r.

Współczesny język polski

Tematy badawcze i publikacje:

Prof. dr hab. Bogusław Dunaj, kierownik Katedry Historii Języka i Dialektologii

1. Norma językowa
Zasady poprawnej wymowy polskiej, „Język Polski” LXXXVI, 2006, s. 161–172.
Warianty fonetyczne a norma wymowańsowa, [w:] *Język żyje. Rzecz o współczesnej polszczyźnie*, pod red. K. Ozoga, Reszów 2009, s. 27–31.
Norma i kodyfikacja, [w:] *Kształtowanie się wzorów i wzorów językowych*, pod red. A. Piotrowicz, K. Skibińskiego, M. Szczepka, Poznań 2009, s. 67–75 (wraz z M. Mycawką).

2. Leksyka i słownictwo
Nielogiczny słownictwo w polityce (dyplomatek, media, wyszkoleniuch), [w:] *Trzeci o dobru i złości. Prace dedykowane Profesorowi Januszowi Kowalikowi z okazji 40-letniej pracy naukowej*, pod red. A. Janus-Sitarz, Kraków 2009, s. 113–121.
Formy derywacyjne imion z zapożyczeniami sufiksem -i, [w:] *W kręgu języka. Materiały konferencji „Słownictwo – słownictwo – polszczyzna kreowana” poświęconej pamięci Profesorowi Zofii Cygal-Krupy*, pod red. M. Skarżyńskiego i M. Szpicałkowskiej, Kraków 2009, s. 317–322.

3. Polszczyzna regionalna
Polshczyzna ogólna – polszczyzna regionalna, [w:] *Od jommu do jommu. Prace dedykowane Profesorowi Romanowi Łaskowskiemu*, pod red. J. Bobrowskiego i K. Kowalik, Kraków 2006, s. 157–162.
Regionalizm leksykalny w badaniach polszczyzny miejskiej, [w:] *Prace z zakresu językoznawstwa, kulturoznawstwa i filologii*, Między, pod red. M. Świącieckiej, Bydgoszcz 2006, s. 64–76 (wraz z M. Mycawką).

4. Leksykografia
Nowy słownik języka polskiego, Warszawa 2005 (redakcja i współautorstwo).

5. Onomastyka
Formy derywacyjne od nazwisk i ich miejsce w współczesnym systemie antropimnicznym polszczyzny, [w:] *Monumenta linguistica. In honorem Alexandræ Cieślakowskiej*, pod red. K. Rymuta, K. Skowronek, B. Czopek-Kopciuch, M. Malec, Kraków 2006, s. 181–186.
Teoretyczne problemy onomastyki sportowej. Sposoby identyfikacji klubów, [w:] *Nowe nazwy własne. Nowe tendencje badawcze*, pod red. A. Cieślakowskiej, B. Czopek-Kopciuch i K. Skowronek, Kraków 2008, s. 489–494.

Prof. dr hab. Zofia Cygal-Krupa

Leksyka współczesnego języka polskiego
Polska leksyka ogólna – polszczyzna regionalna, [w:] *Od jommu do jommu. Prace dedykowane Profesorowi Romanowi Łaskowskiemu*, pod red. R. Przybylskiej, J. Kaś i K. Sikory, Kraków 2010, s. 309–312.
Współczesna polszczyzna. Stan, perspektywy, zagrożenia, red. Z. Cygal-Krupa, Kraków–Tarnów 2008.
Studia językoznawcze. Dział przelotowy i niepełny dla Zofii Karwowskiej, red. Z. Cygal-Krupa, Kraków 2001.
Podstawy słownictwa tematycznego języka polskiego (na wybranych przykładach), Kraków 1990.

Prof. dr hab. Renata Przybylska, prodziekan Wydziału Polonistyki UJ

Semantyka kognitywna, semantyka przymków i prefiksów czasownikowych, socjolingwistyka, retoryka, język religijny, tendencje rozwojowe współczesnej polszczyzny, problemy współczesnej leksykografii polskiej
Polska leksyka ogólna – polszczyzna regionalna, [w:] *Od jommu do jommu. Prace dedykowane Profesorowi Romanowi Łaskowskiemu*, pod red. R. Przybylskiej, J. Kaś i K. Sikory, Kraków 2010, s. 309–312.
Współczesna polszczyzna. Stan, perspektywy, zagrożenia, red. Z. Cygal-Krupa, Kraków–Tarnów 2008.
Studia językoznawcze. Dział przelotowy i niepełny dla Zofii Karwowskiej, red. Z. Cygal-Krupa, Kraków 2001.
Podstawy słownictwa tematycznego języka polskiego (na wybranych przykładach), Kraków 1990.

Dr Barbara Batko-Tokarz, adiunkt

1. Język polityki z perspektywy przemian polityczno-kulturowych; zagadnienia perswazyj i manipulacji
Perswazja w dyskusji sejmowej, Kraków 2008; *Przeobrażenia dyskursu sejmowego (na przykładzie analizy pytań w debacie sejmowej)*, [w:] „Język Polski” LXXXIX, 2009, nr 2, s. 112–123.
„Polskie gadania” – porównanie wykorzystania elementów mowy potocznej w mianownictwie i mianownictwie, [w:] *Polshczyzna mianowana ogólna i regionalna. Materiały ogólnopolskiej konferencji naukowej*, Kraków, 25–26 września 2008 r., pod red. B. Dunaja i M. Raka, Kraków 2009, s. 299–308.

2. Klasyfikacja tematyczna jednostek słownikowych
Tematyczny podział słownictwa w Wielkim słowniku języka polskiego, [w:] *Nowe studia leksykograficzne* 2, pod red. P. Zmigrodzkiego i R. Przybylskiej, Kraków 2008, s. 31–48.
Klasyfikacja tematyczna w słowniku języka polskiego – wyzwanie i problemy badawcze (na przykładzie definicji nazw zwierzęcych), [w:] *Symbolae grammaticae in honorem Boguslaj Dunaj*, pod red. R. Przybylskiej, J. Kaś i K. Sikory, Kraków 2010, s. 285–294.

Dr Donata Ochmann, adiunkt

1. Przemiany współczesnej leksyki i słownictwa
Nowe wyrazy złożone o podstawie zderzeniowej w języku polskim, Kraków 2004.
Złożenia kontaminacyjne w współczesnym języku polskim, [w:] *W kręgu języka. Materiały konferencji „Słownictwo – słownictwo – polszczyzna kreowana” poświęconej pamięci Profesorowi Zofii Karwowskiej*, Kraków 16–17 maja 2008, pod red. M. Skarżyńskiego i M. Szpicałkowskiej, Kraków 2009, s. 293–299.
Współczesna polska composita. Próba typologii, [w:] *Symbolae grammaticae in honorem Boguslaj Dunaj*, pod red. R. Przybylskiej, J. Kaś i K. Sikory, Kraków 2010, s. 427–436.

2. Zjawisko paronimii w ujęciu leksykologicznym i leksykograficznym
Paronimia w obrębie par przymiankowych typu komunikacyjny – komunikatywny, [w:] *Wokół słów i znaczeń III. Z zagadnień leksykologii-semantyki. Materiały z okazji konferencji językoznawczej poświęconej pamięci profesora Bogusława Krępa*, pod red. B. Milewskiej i S. Zdziedzickiej, Gdańsk 2009, s. 343–349.

